

DOMINIKA MACOCHA

Bilgoraj
1990

Jestem absolwentką intermediów Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku. Dyplom magisterski obroniłam w Pracowni Działań Transdyscyplinarnych prof. Grzegorza Klamana i dr Doroty Nieznalskiej w 2016 roku. Praca została nominowana do konkursu ArtNoble 2017 na najlepszy dyplom publicznych uczelni artystycznych. Studia pierwszego stopnia odbyłam w Wyższej Szkole Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna ze specjalnością grafika komputerowa w mediach. Od 2018 roku prowadzę w WSiIZ Pracownię Fotografii Cyfrowej.

www.macocha.org

50°31'29.7"N 22°46'39.1"E
50°30'56.2"N 22°46'01.0"E
50°30'41.0"N 22°45'49.5"E

Instalacja wideo-rzeźbiarska
2016

Praca dotyczy głównego wątku książki Martina Pollacka *Skażone krajobrazy*, bezpośrednio przeniesionego na tereny malowniczej Puszczy Solskiej, ściśle przylegającej do mojego rodzinnego miasta – Biłgoraja. Jawią się jako miejsca pełne spokoju i harmonii, których sielankowość podważają wywiady z osobami pamiętającymi czasy II wojny światowej oraz odtworzone wypowiedzi przewodnika. Statyczne kadry z lekkim ruchem traw, ukazujące z jednej strony pustkę, z drugiej skłaniające do doszukiwania się jakichkolwiek śladów życia, mają pomóc w wyobrażeniu sobie możliwości dokonania zbrodni w takich warunkach oraz ukrywania jej przez ponad siedemdziesiąt lat. Krajobraz jest tu zatem pewnego rodzaju kamuflażem udziału Polaków w mordowaniu Żydów w czasie okupacji. Podobnie chętnie przekazywana przez mieszkańców legenda o kościółku, który zapadł się w środku lasu, wydaje się wynikiem przetworzenia przez nich trudnych do zaakceptowania faktów.

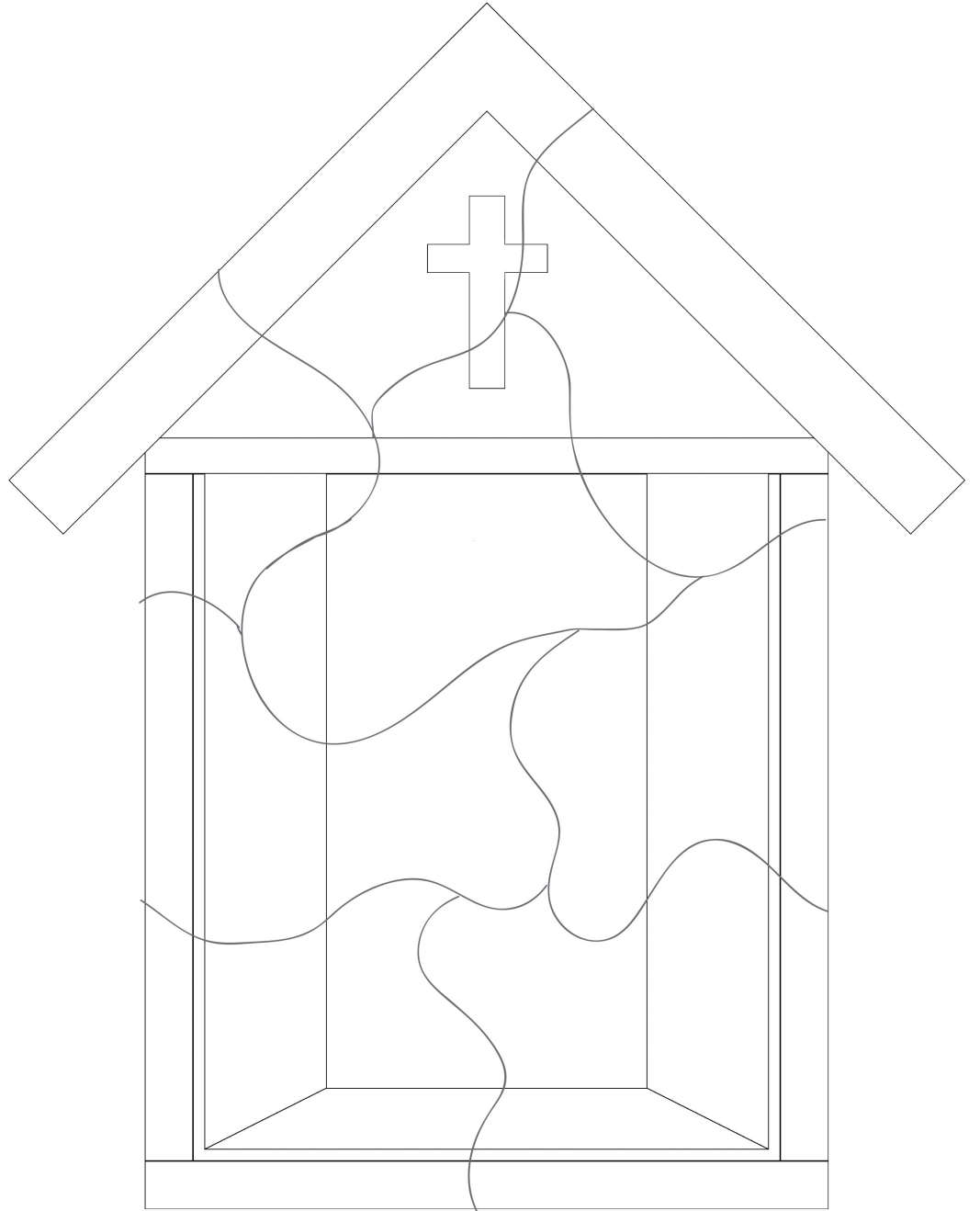
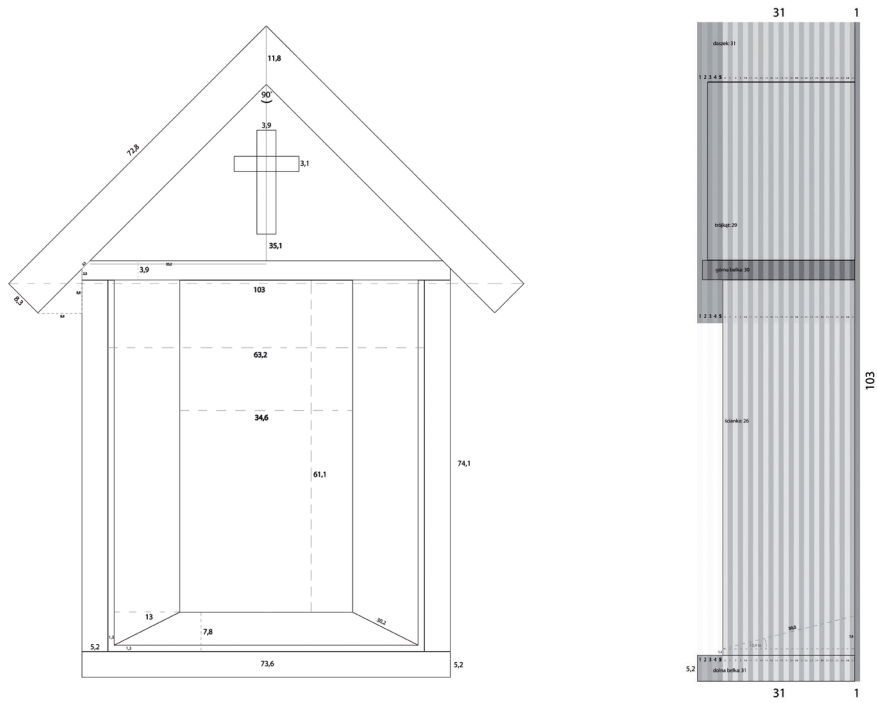
Za symbol tego typu zacierania historii uznałam nadrzewną kapliczkę, włączając jej rekonstrukcję w część mojej pracy. Wykonana została z płyty MDF, a następnie podzielona na osiem części. Materiał ten stosowany jest w masowej produkcji i to właśnie jego powszechność, podobnie jak wszechobecność występowania mechanizmów obronnych wobec bolesnych faktów historycznych, według mnie zyskuje tu szczególne znaczenie. Obiekt ma charakter makiety – makiety zachowań społecznych, w dodatku mocno złożonych, skomplikowanych, co uwydatnione zostało dzięki podziałowi rzeźby. Wydaje mi się, że praca zdobywa w ten sposób uniwersalną formę, nie odnosi się już do konkretnego drzewa, miejsca czy wydarzenia, lecz poprzez nie wskazuje na pewien schemat – tego typu historii mogą być w Europie setki, o czym pisał chociażby cytowany przeze mnie w filmie M. Pollack.

Ważny jest też proces powstawania płyty MDF – w wyniku sprasowania włókien drzewnych z dodatkiem organicznych związków łączących

i utwardzających, w warunkach wysokiego ciśnienia i temperatury – mamy więc do czynienia z wysokim przetworzeniem, co po raz kolejny wskazuje na przeobrażenia niewygodnych faktów w łatwiej przyswajalną legendę.

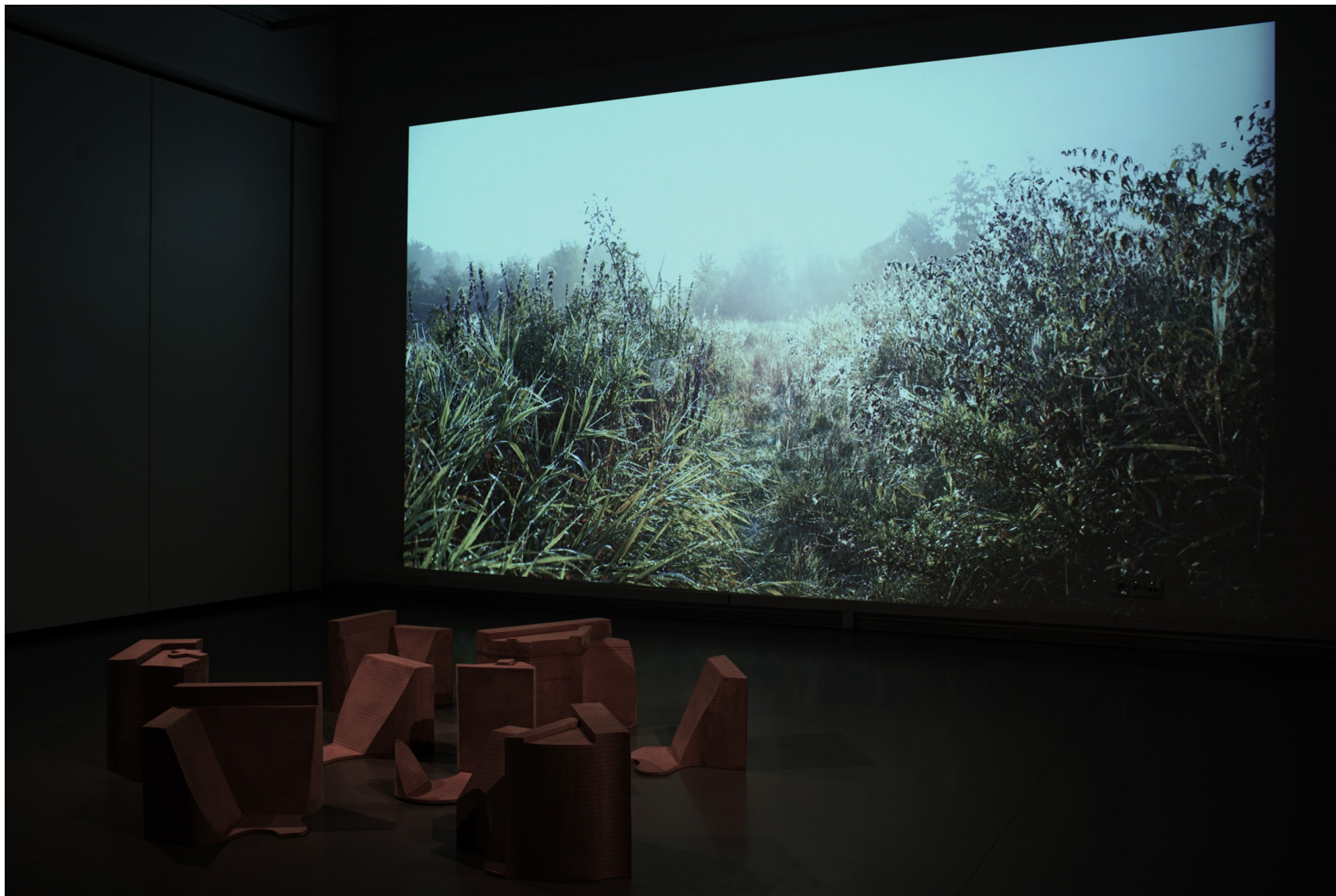
Podział kapliczki na części odzwierciedla złożoność ludzkich reakcji na tego typu wydarzenia, różnorodność strategii radzenia sobie z nimi. Dezintegracja może być traktowana jako rozbicie zmywy milczenia, strachu, rozłam w spójności legendy o wciągniętym przez bagna kościółku czy – szerzej – rozpad mitu o polskiej niewinności.

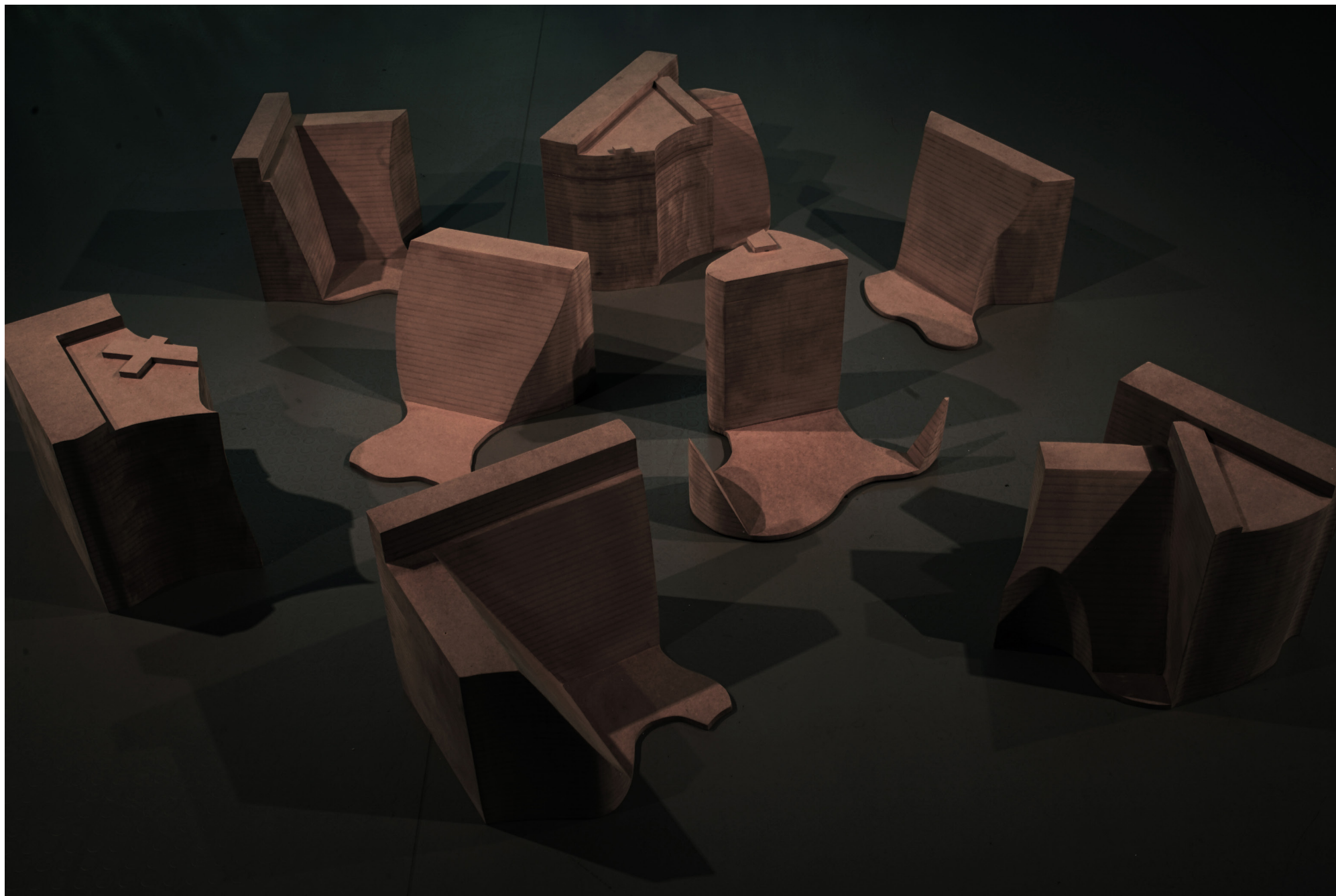
Linia zastosowana przy cięciu rzeźby w efekcie uwydatnia jej oddzielne segmenty, nasuwając skojarzenia z wizualizacją mapy topograficznej. Elementy obiektu ważą łącznie 120 kg. Poprzez utworzenie zwartej bryły dodałam mu gęstości i wagi. Ciężar stanowi ważną cechę pracy, odnosząc się do istotności zarówno samych wydarzeń, jak i procesu ich zaciemniania.

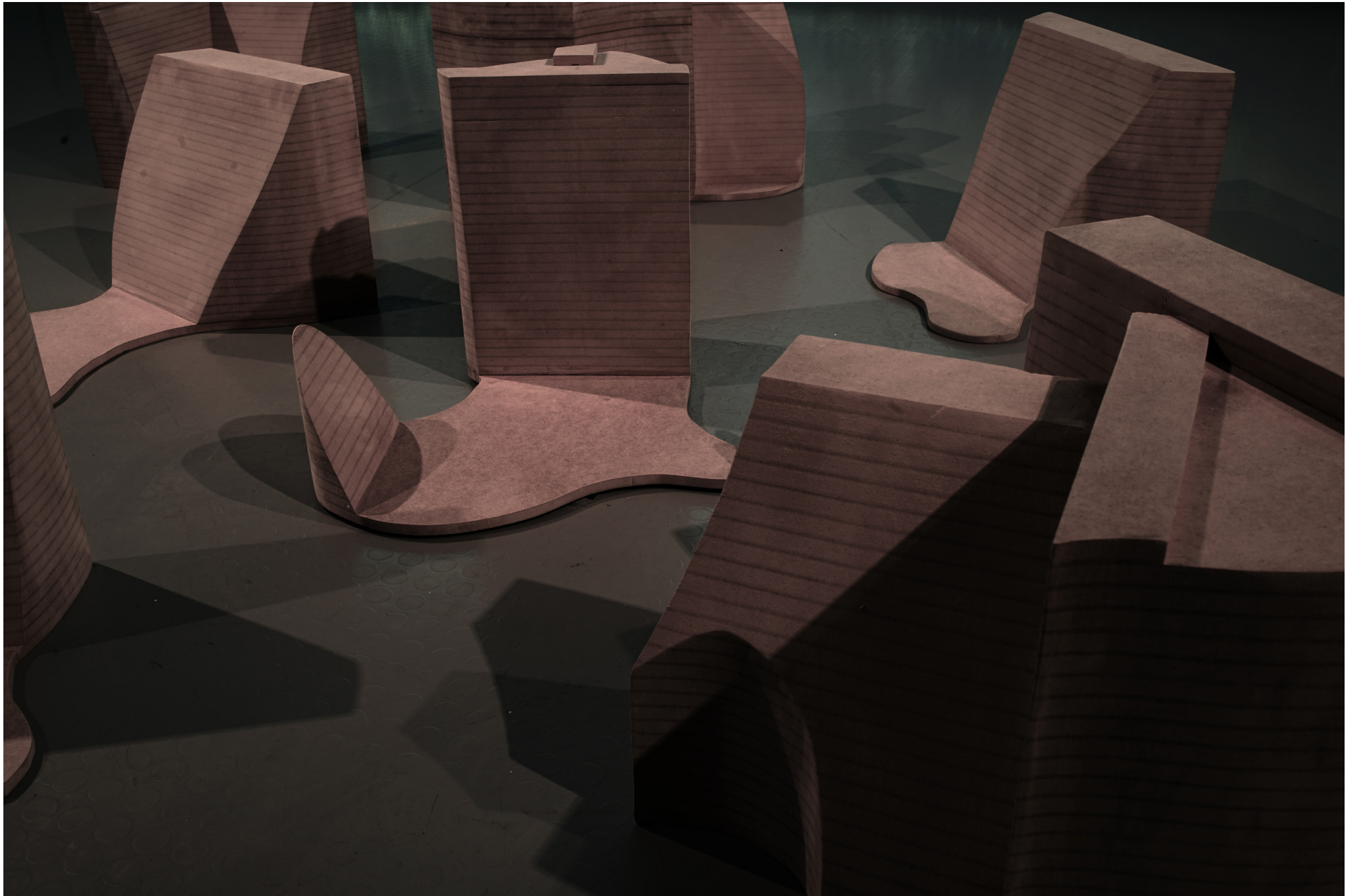

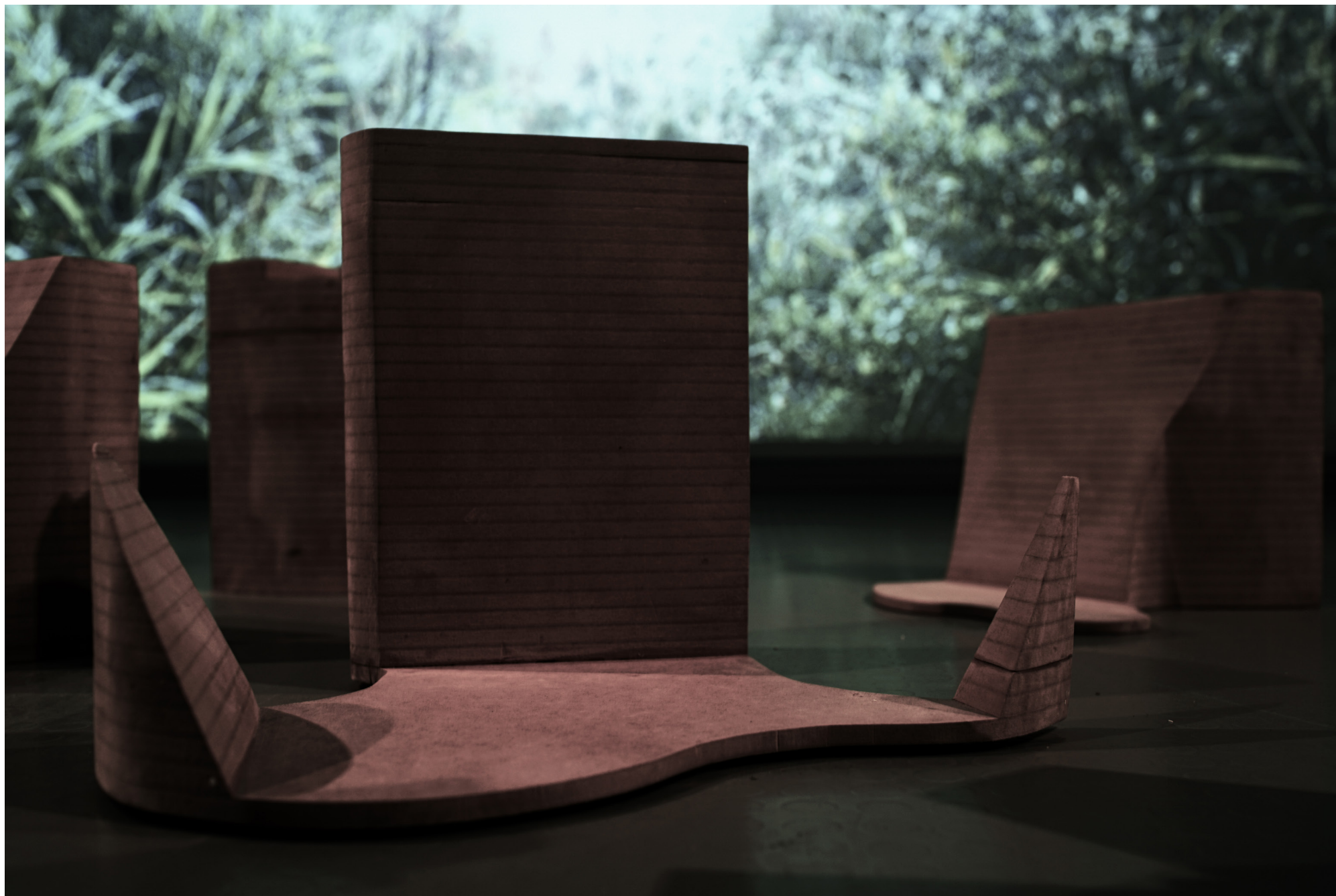

Link do filmu:

<https://vimeo.com/490694575>

Article No. 2426

DOI: 10.11649/slh.2426

Citation: Macocha D. (2020). 50°31'29.7"N 22°46'39.1"E 50°30'56.2"N 22°46'01.0"E 50°30'41.0"N 22°45'49.5"E. *Studia Litteraria et Historica*, 2020(9), Article 2426. <https://doi.org/10.11649/slh.2426>

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 3.0 PL License, which permits redistribution, commercial and non-commercial, provided that the article is properly cited.

<http://www.creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl>

© The Author(s) 2020

Publisher: Institute of Slavic Studies, Polish Academy of Sciences, Warsaw, Poland

Author: Dominika Macocha, Biłgoraj

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3282-2642>

Correspondence: kontakt@macocha.org

The preparation of this work was self-financed by the author.

Competing interests: The author has declared she has no competing interests.